

Warszawa, 07 maja 2021 r.

ZPP.054.181.2021.MS

Pan
Bartłomiej Chmielowiec
Rzecznik Praw Pacjenta

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z wystąpieniem skierowanym do Ministerstwa Zdrowia dnia 14 kwietnia 2021 roku w sprawie finansowania opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień (sygnatura RzPP-DZP-WRI.41.12.2020) uprzejmie proszę o przyjęcie poniższego.

W odniesieniu do kwestii finansowania wsparcia dla dzieci i młodzieży Ministerstwo Zdrowia uprzejmie informuje, iż przygotowany został program wsparcia psychiatrii dzieci i młodzieży, mający na celu poprawę sytuacji w systemie ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, szczególnie w kontekście wyzwań związanych z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom epidemii SARS-CoV-2. Program obejmuje następujące obszary działań:

Poprawa infrastruktury i unowocześnienie placówek

Program „Wsparcie inwestycji dla oddziałów psychiatrii dziecięcej w związku z epidemią wirusa SARS-CoV-2” finansowany jest z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Wstępna alokacja na program wynosi 40 mln zł przeznaczonych do realizacji inwestycji w 2021 roku. W kolejnych latach planowana jest kontynuacja programu. Maksymalna

kwota dofinansowania dla jednego podmiotu wynosi 5 mln zł. Termin składania wniosków upływa dnia 14 maja 2021 r. do godz. 15.00¹.

Podniesienie wyceny świadczeń psychiatrycznych dla dzieci i młodzieży

Zlecenie na weryfikację taryf świadczeń w ramach poziomów referencyjnych nowego systemu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży zostało skierowane do Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji dnia 24 lutego. Zgodnie ze zleceniem raport ma zostać opublikowany do połowy maja 2021 r. Następnym raportu ma być podniesienie poziomu finansowania świadczeń udzielnych w ramach nowego modelu ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Całodobowa infolinia dla dzieci i młodzieży

W Ministerstwie Zdrowia przygotowany został konkurs ofert na realizację zadania z zakresu zdrowia publicznego pn. *Centrum wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz dla osób w kryzysie psychicznym*².

Przedmiotem konkursu jest utworzenie i prowadzenie w latach 2021-2025 linii wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz linii wsparcia dla osób w kryzysie psychicznym, wraz z realizacją kampanii edukacyjno-informacyjnej dot. zdrowia psychicznego w celu poprawy dostępności do doraźnej pomocy dla osób będących w stanie kryzysu psychicznego lub doświadczających zaburzeń psychicznych (zarówno dorosłych jak i dzieci i młodzieży) oraz zwiększenie świadomości populacji na temat zaburzeń psychicznych i metod ich zapobiegania. W ramach zadania przygotowana zostanie także aplikacja mobilna. Na realizację zadania w latach 2021-2025 planuje przeznaczyć się środki publiczne w maksymalnej wysokości 20 000 000 zł (rocznie 4 000 000 zł).

W ramach wymagań dotyczących personelu konieczne będzie zapewnienie dyżurów psychologów oraz innych specjalistów (prawnik, psychiatra, pracownik socjalny itd.).

Program leczenia uzależnień cyfrowych

Przygotowany został projekt rozporządzenia w sprawie pilotażowego programu leczenia dzieci i młodzieży nałogowo używających nowych technologii cyfrowych oraz ich rodzin.

---

¹ Więcej informacji na stronie: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/wsparcie-inwestycji-dla-oddzialow-psychiatrii-dzieciej-w-zwiazku-z-epidemia-wirusa-sars-cov-2>

² Ogłoszenie o konkursie można znaleźć na stronie: <https://www.gov.pl/web/zdrowie/ogloszenia-o-rozpoczeciu-konkursu-na-wybor-realizatorow-zadania-pn-centra-wsparcia-dla-dzieci-i-mlodziezy-oraz-dla-osob-doroslych-w-kryzysie-psychicznym-w-2021-r>

Celem wprowadzanego programu pilotażowego jest praktyczne sprawdzenie sposobu organizacji opieki nad pacjentami nałogowo używającymi nowych technologii cyfrowych oraz ich rodzin, w tym zapewnienie dedykowanych świadczeń zdrowotnych tej grupie świadczeniobiorców. Projekt został skierowany do konsultacji publicznych, można znaleźć go na stronie: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12346406>

Niezależnie od powyższego prowadzone są działania dotyczące wdrażania reformy w systemie ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży. Według ostatnich danych dotyczących konkursów od świadczenia na I poziomie psychiatrii dziecięcej udzielane są w 262 ośrodkach środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży³. Obecnie oddziały wojewódzkie prowadzą kolejne postępowania konkursowe. Na kolejnym etapie rozpoczęte zostanie zawieranie kontraktów na II i III poziom referencyjny.

Ponadto Ministerstwo Zdrowia planuje finansowany ze środków unijnych projekt pn. *Wsparcie procesu wdrażania reformy wprowadzającej nowy model systemu ochrony zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży*. Kwota przyznanego dofinansowania zgodnie z wnioskiem wynosi ponad 7 mln zł. W ramach projektu mają zostać opracowane standardy organizacyjne oraz kliniczno- diagnostyczne dla poszczególnych poziomów referencyjnych oraz prowadzone szkolenia dla pracowników. Dzięki realizacji projektu możliwe będzie zapewnienie właściwego poziomu świadczeń oraz wprowadzenie nowoczesnego podejścia do ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.

Odnośząc się do treści **Apelu Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego** dotyczącego kwestii dostępu do specjalistycznej opieki zdrowotnej w zakresie psychiatrii oraz jej odpowiedniego finansowania wskazano na funkcjonowanie środowiskowej opieki psychiatrycznej (bliżej pacjenta), w efekcie czego 33 centra zdrowia psychicznego realizują pilotażowy program w centrach zdrowia psychicznego na terenie całej Polski. Obszar działania Centrów został określony w sposób gwarantujący lokalny charakter podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach pilotażu. Wskazany obszar działania umożliwi sprawne zarządzanie populacją objętą opieką oraz prowadzenie procesu terapeutycznego w sposób adekwatny do potrzeb pacjentów (umożliwi indywidualne podejście zespołu terapeutycznego do danego pacjenta), który daje

---

³ Lista placówek dostępna na stronie: <https://www.nfz.gov.pl/dla-pacjenta/informacje-o-swiadczeniach/ochrony-zdrowia-psychicznego-dzieci-i-mlodziezy/>

możliwość sposób znaczący przyczynić do zwiększenia efektów terapeutycznych. Celem zwiększenia dostępu do świadczeń zdrowotnych w ramach opieki psychiatrycznej zniesione zostały skierowania do psychologa i psychoterapeuty.

Podkreślono również, iż szereg zadań w zakresie promocji zdrowia psychicznego ujętych zostało do realizacji w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 m.in. realizacja projektów i programów edukacyjnych, wychowawczych, interwencyjnych, profilaktycznych; podnoszenie kompetencji kadr medycznych i innych specjalistów; badanie stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności i efektywności zadań prowadzonych w celu profilaktyki problemów zdrowia psychicznego i poprawy dobrostanu psychicznego.

Natomiast w odniesieniu do kwestii dotyczących nakładów finansowych na świadczenia w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenia uzależnień, w poniższym zestawieniu przedstawione zostały informacje o nakładach na koszty świadczeń opieki zdrowotnej w ww. rodzaju świadczeń (z uwzględnieniem środków na program pilotażowy w centrach zdrowia psychicznego) na tle nakładów na koszty świadczeń opieki zdrowotnej ogółem.

Wyszczególnienie	Rok				
	2017	2018	2019	2020	2021
	zrealizowane				planowane
koszty świadczeń ogółem, w tym:	76 347 700,68	81 061 083,50	90 127 761,69	98 081 827,59	101 854 115
finansowane ze środków zewnętrznych, w szczególności Funduszu COVID-19*				6 616 415,53	3 180 788
opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień**, w tym:	2 662 276,55	2 930 953,38	3 315 873,94	3 428 343,90	4 032 148
finansowane ze środków Funduszu COVID-19				41 741,49	22 723

* - dla roku 2020 wg danych OW NFZ o wartości kosztów sfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

** - z uwzględnieniem środków na koszty świadczeń opieki zdrowotnej w ramach programów pilotażowych (Centra Zdrowia Psychicznego).

Z powyższych danych wynika, że po wyłączeniu środków zewnętrznych, w szczególności związanych ze zwalczaniem pandemii COVID-19:

- planowane na ww. rodzaj świadczeń nakłady na rok 2021 (stan na 31 marca 2021 r.) wynoszą 4 009 425 tys. zł i od kosztów poniesionych w roku 2020 wynoszących 3 386 602,41 tys. zł są większe o 622 822,59 tys. zł co stanowi dynamikę na poziomie 118,39%,

- w analizowanym przedziale czasowym udział kosztów świadczeń w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień (z uwzględnieniem środków na program pilotażowy w centrach zdrowia psychicznego) w kosztach świadczeń opieki zdrowotnej ogółem systematycznie rośnie, od 3,49% w roku 2017 do 4,06% w roku 2021 (wg wartości planowanych na dzień 31 marca 2021 r.).

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że aktualny plan finansowy Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2021 nie uwzględnia środków z Funduszu Medycznego w części dotyczącej m.in. kosztów realizacji zadania, o którym mowa w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 2020 r. o Funduszu Medycznym (Dz. U. poz. 1875), tj. na finansowanie kosztów świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18 r. ż. w zakresie, w jakim zobowiązania Narodowego Funduszu Zdrowia wobec świadczeniodawców z tytułu udzielania tych świadczeń zostały dostosowane zgodnie z art. 136 ust. 2 pkt 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398, z późn. zm.), co sprowadza się do tzw. nielimitowanego finansowania świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych osobom do ukończenia 18 r. ż., w tym także w rodzaju świadczeń opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień.

Ujęte w planie finansowym Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2021 środki na koszty świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień mogą ulec zwiększeniu a ostateczna wartość ewentualnego zwiększenia będzie znana po ustaleniu ostatecznego planu finansowego Narodowego Funduszu Zdrowia na rok 2021 (koniec grudnia 2021 r.).

W odniesieniu do **stanowiska Związku Pracodawców Opieki Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień**, Ministerstwo Zdrowia uprzejmie informuje, iż Związek Pracodawców Opieki Psychiatrycznych i Leczenia Uzależnień w ramach konsultacji społecznych zgłosił uwagę odnośnie nowelizacji § 2a ust. 1 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 września 2020 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie ogólnych warunków umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. poz. 1548 z późn. zm.).

W projekcie nowelizacji ww. rozporządzenia zaproponowano (dodanie ust. 2a w §2), aby świadczeniodawcom realizującym umowy o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień realizowanych w warunkach stacjonarnych pobierali w II kwartale br. zaliczki w wysokości 100% kwoty zobowiązania określonej w kontrakcie z NFZ przypadającej na dany okres

sprawozdawczy (na dany miesiąc). W I kwartale powyżsi świadczeniodawcy mogli tak jak pozostali świadczeniodawcy pobierać zaliczki maksymalnie w wysokości 70% z 1/12 kwoty zobowiązania określonej w kontrakcie z NFZ.

Wysokości zaliczki pobieranej w I kwartale zostanie zwiększona w II kwartale z 70% do 100% 1/12 kwoty zobowiązania określonej w kontrakcie z NFZ.

Związek Pracodawców Opieki Psychiatrycznych i Leczenia Uzależnień zaproponował w swojej uwadze, aby wysokość zaliczki na II kwartał 2021 r., dotyczyła również I kwartału 2021 r.

Uwaga nie została uwzględniona z uwagi na to, że świadczenia te zostały już sprawozdane zgodnie z OWU, a zaliczki wypłacone. Przyjęcie proponowanego rozwiązania wiązałoby się z dokonaniem korekty już rozliczonych sprawozdań.

Za przyznaniem zaliczek na II kwartał przemawiał także charakter zaliczki - która ma na celu zapewnienie środków na bieżącą działalność i utrzymanie stabilności finansowej świadczeniodawców.

Z poważaniem

Waldemar Kraska
Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/

Sporządził: Maria Strzemieczna - ZPP